

“Je kan het schaatsen zo verschrikkelijk mooi maken”

JOHAN DE WIT WIL DE ROMANTIEK TERUG

Een bouwer is hij, een man van ideeën, die hij ook nog weet uit te voeren. Zo bouwde hij de zieltogende Japanse ploeg bijna uit het niets op tot het meest succesvolle schaatsteam ter wereld. Van niets iets maken, hij zou het liefst zien dat het schaatsen zelf ook weer wordt wat het ooit was: een buitensport met een vleugje romantiek. Maar dan zal de internationale schaatsbond ISU ook moeten meewerken.

TEKST JOHAN BOEF
FOTOGRAFIE VINCENT RIEMERSMA

I

n zijn hotelkamer in Hamar was een dag na het WK-allround een maand geleden die romantiek ver te zoeken. Eigenlijk was Johan de Wit gewoon afgedraaid. Op was hij, na twee

jaar corona, na zijn gedwongen quarantaine tijdens de Spelen, na een WK allround waar de voorbereiding verre van ideaal voor was. “Zo leef ik al 6 of 7 maanden”, zegt hij als ik hem beeldbel. “De was hangt over de televisie, dit is mijn koffer. Spullen op de grond, dit is hoe ik leef”, vertelt hij en met zijn telefoon zijn hotelkamer in Hamar doorgaat voor een rondleiding. “Mijn schoenen gewassen op de verwarming, mijn computer, vijf bakken koffie.”

Beijing was geen zak aan

De afgelopen anderhalf jaar, vooral de afgelopen weken van de Spelen, de stress naar het WK in Hamar toe, het heeft zijn gezicht getekend, de vermoeide blik spreekt boekdelen. Op die afgelopen tijd kijkt hij, ondanks de successen van vooral zijn protégé Miho Takagi op de Spelen, zonder plezier terug. “Ik ben heel trots op ze, op al mijn rijders”, stelt hij voorop. “En op de staf, want het is echt een pittige tijd. Ik zie ook om me heen veel van de stafleden die echt op hun tenen lopen. Ik denk dat we het als team goed hebben gedaan. Maar of het leuk is geweest? Ach... Het is niet leuk geweest”, zegt hij bijna berustend. “Voor mij persoonlijk was er in Beijing geen zak aan. Ik ben wel trots op iedereen, maar dat is wat anders. Ik kon niet genieten en ik heb afgelopen weekend ook niet echt genoten. Weer die coronagevallen, dan schiet de stress er weer in en is het ook weer elke dag: als de anderen het maar niet hebben.” Hij toont ter illustratie met zijn telefoon een hele batterij coronazelftests op een rij. “We testten iedere dag. Hier m’n straatje. Zo gaat het overall. We moesten vreselijk veel testen, het is hier echt los gegaan qua corona. Het is ook weer allemaal stress, dat is niet leuk.”

Half jaar zonder familie

Ook voor zijn rijders waren de grenzen zo’n beetje bereikt, legt hij uit en niet alleen door corona. “Dat weekend was het voor Miho een beetje op. Dat is heel erg jammer, ze was hartstikke goed natuurlijk. Ze is

na de Spelen 4 dagen achter elkaar bijna dagelijks opgehaald, soms ’s ochtends om half zes. Die werd allerlei studio’s in gereden. Daar heeft ze geen inspraak in, die wordt gewoon opgehaald. Ik heb daar als trainer ook geen inspraak in. Trainen dat kon eigenlijk niet, die dagen. Toen ging ze naar Japan, moest 2 dagen in quarantaine, ook niet getraind en toen naar Hamar. Jetlag van de reis, dus die heeft de hele week niet getraind en kwam hier helemaal kapot aan. Als je dan ziet dat Nederlanders worden gehuldigd, die kunnen genieten van wat ze hebben gedaan en even opladen. Miho had 6, 7, 8 maanden haar familie niet gezien. Ze mocht er ook niet heen, anders kon ze misschien iemand infecteren. Die verantwoordelijkheid nam ze dan zelf ook.”

Orders van bovenaf

“Tot er corona kwam ging het hartstikke goed”, vertelt hij verder. “Ik had alle ruimte en het was goed werken. Daarna is het zo hectisch geworden en paniekerig. Zeker de laatste 6 maanden hebben we

in een soort quarantaine geleefd. Alleen naar de ijsbaan en naar de kamer.” Het geleefd worden, de strakke orders die ze als ploeg van bovenaf kregen, het werkte allemaal niet mee. “De schaatsers werden alle dagen gemaïld of geappt dat ze dát niet mochten doen, en dát niet doen. Ze mochten geen social media gebruiken. We werden elke dag geconfronteerd met de dingen die niet mochten. Het leuke was er een beetje af: dit mag niet, dat mag niet, dat mag niet. Dat werd ons dagelijks verteld. Op een gegeven moment was het plezier er een beetje uit.” Toen hij vervolgens in quarantaine zijn ploeg vanaf de hotelkamer moest volgen, was het stil vanuit de Japanse schaatsbond. “Ik zat in Beijing 13 dagen op mijn kamer en ik hoorde helemaal niks van de Bond. Ik heb toen voor mezelf een document opgesteld richting de toekomst: wat wil ik nou. Een meerjarenplan. Toen heb ik mijn vrouw gebeld en gezegd: ik heb wat geschreven, maar ik stop er mee. Ik kan niet verder, de koek is op. Dat was de conclusie, heel simpel.”

Wat ook speelde was het feit dat veel rijders gingen stoppen, vertelt hij. “Ik dacht: dit is misschien ook wel het goeie moment. De teampursuit is klaar, er komt geen team pursuit meer nu. Dat is heel gek, het is toonaangevend, maar het is nu voorbij. Afgelopen. Dat is wel jammer. Met de mannen waren we ook heel goed bezig. Ze mochten geen OS rijden, maar ze waren echt heel goed, dat hele project liep goed. Dat is nu klaar en dat is jammer.”

Nadenken over de toekomst

“Hoe zeer dat ook doet en dat doet het echt, maar ik kan eigenlijk niet anders dan voor mijn gezin kiezen”, vervolgt hij. “En ik wil ook niet anders. Dat is ook iets waar ik heel erg naar uitkijk. Mijn zoontje naar school brengen bijvoorbeeld. Ik ga naar huis. Lekker bij de familie.” Als hij het zegt breekt er even een lach door. “Het is de bedoeling dat ik echt eventjes afstand neem. Ik heb ook geen verantwoordelijkheid nu, ik hoef geen programma’s te maken voor de tussenliggende periode, want ik heb niks. Ik ben vrij. Maar als er iets gaat komen, dan zal je toch weer moeten gaan praten. Dingen voorbereiden, dus daar zal vast iets gaan gebeuren straks. De rekeningen moeten gewoon betaald worden. Ik zal iets moeten gaan doen, maar ik weet nog niet wat. Het meest voor de hand liggende is het schaatsen”, legt hij uit, maar het kan ook iets daar buiten zijn. “Als er iets komt dat ik echt leuk vind, dan zou ik dat ook kunnen gaan doen. Iets in management, een technisch directeurschap. Dat ik leiding en structuur ga geven aan een organisatie of sportploeg.” ▶▶

“Ik ben heel trots op ze, op al mijn rijders”

slaan ze de rest over. Want een World Cup winnen heeft al geen waarde meer, dat heeft de ISU er al af weten te krijgen. Ze proberen het dan met man en macht interessanter te maken, maar dat wordt het niet meer. Dan halen ze een WK van de kalender af en als klap op de vuurpijl zetten ze de twee mooiste toernooien bij elkaar en wordt de WK sprint ook nog op donderdag en vrijdag gereden. Dan werkt iedereen. Eigenlijk degraderen ze alles wat er nu is en wordt de waarde volledig weggehaald. Maar je kan het zó verschrikkelijk mooi maken, het schaatsen.”

Vraag het wat hem betreft gewoon aan de schaatser: “Wat vind je van het WK allround, wat vind je van het WK sprint? Dan zeggen ze: dat zijn de mooiste toernooien die er zijn. Absoluut. Die bonden krijgen vanuit hun Olympisch comités alleen maar funding voor de individuele afstanden. Zo’n WK afstanden is dan veel belangrijker. Een WK allround of een WK sprint, daar heeft zo’n bond helemaal niks mee. Maar de schaatsers willen die romantiek van stadions die helemaal vol zitten. Het Bislett-stadion, in Amsterdam het Olympisch stadion. Die zitten vol, want het publiek wil heroïsche gevechten zien. Dat publiek gaat niet naar die donkere hal in Polen, die gaan naar buiten met hun kinderen. Die zijn allemaal gek van schaatsen, maar kijken geen World Cups. Daar is geen reet aan.”

Eindelijk thuis

Het is hem duidelijk uit het hart gegrepen, maar zijn aandacht gaat de komende tijd in de eerste plaats uit richting zijn familie, richting zijn gezin. “In de afgelopen anderhalf jaar tijd zijn mijn gezin en ik twee keer 4 maanden uit elkaar geweest. Dat is eigenlijk van beide kanten niet leuk geweest. Mijn vrouw heeft dan constant twee kinderen en ik zie ze juist weer niet. Dat is ook iets waar ik heel erg naar uitkijk: mijn zoontje naar school brengen bijvoorbeeld. Die zit al een half jaar op school. En we hebben een huis laten bouwen in Bergen, op een prachtige plek. Dat hebben we nu bijna 3 jaar, daar heb ik maar 12 nachtjes geslapen. Dat is niet zo heel veel, dus dat wordt ook een beetje mijn vakantie, daar ga ik eerst eventjes goed van genieten. En ik heb een hele hechte vriendengroep waarmee we hebben de komende tijd dingen gaan doen: lekker fietsen op de mountainbike, daar kijk ik ontzettend naar uit. Echt weer leuke dingen doen. Het komt wel goed!”

- ▶ Maar zijn hart ligt uiteindelijk toch bij het schaatsen, daar is hij eigenlijk nog niet in klaar. “Ik zou graag verder willen op dit niveau om te zien waar dit toe kan leiden. Als ik een topschaatser zie, wat zouden we daarmee kunnen? Zouden wij hem kunnen helpen? Dat weet ik niet, maar daar zou je goed over moeten praten met elkaar. Kijken waar zijn behoeftes liggen en wat zijn waardes zijn, kijken hoe je dat kunt ontwikkelen. Ik heb nu nog het gevoel dat ik daar in zit, in dat proces. Dat ik dat ook graag zou willen. Maar dat kan alleen als beide kanten ervoor open staan.”

Schaatsen in de sneeuw

Over het schaatsen als sport heeft hij ook de nodige ideeën. Zo sprak hij eerder zijn angst uit dat de sport door wanbeleid van de ISU klein zal blijven. Wat het schaatsen naar zijn idee nodig heeft, is de heroïsche sfeer van weleer en niet de klinische uitstraling van nu. “Ik hoop dat het schaatsen weer wat wordt als vroeger: dat het weer een soort van romantiek uitstraalt: van schaatsen in de sneeuw. Een kind wil ook altijd buiten spelen, dat krijg je er nooit meer uit. Ik denk dat iedereen het leuk vindt om naar buiten te gaan. Ik denk dat je de schaatser er een plezier mee zou doen en ik denk dat het publiek het leuk vindt. In ieder geval leuker dan dat je in een donkere hal in Polen moet rijden, daar zit niemand op te wachten, daar is helemaal niks aan Dus ik hoop dat de romantiek weer een beetje terugkomt en het weer leuker wordt. Dan zou ik het zelf ook leuker gaan vinden.”

‘Belang van de sport bestaat niet meer’

Wedstrijden als De Coolste Baan in het Olympisch stadion, dat is waarmee De Wit denkt dat het schaatsen geholpen zou zijn. Dat een bedrijf als House of Sports de regie gewoon neemt en iets moois organiseert. “Zo’n partij zou mijn voorkeur hebben, dat die er gewoon geld aan gaan verdienen. Want die hebben er alle belang bij het gewoon goed te doen. De ISU zegt gewoon: ‘Maar dan wordt het echt een Nederlandse sport’. Het is gewoon een farce. Het is gebleken: je mag inspraak hebben, maar dat is flauwekul. De besluitvorming wordt volledig gebaseerd op ISU-congressen, daar komen voorstellen van landen als Spanje voorbij, je kunt het zo gek niet bedenken. Het belang van de sport bestaat eigenlijk niet meer.”

Heroïsche gevechten in volle stadions

“Waarom niet wedstrijden organiseren op de Jaap Edenbaan?”, vervolgt hij. “Ik snap het niet, Amsterdam ligt vlakbij Schiphol, je kan het zo organiseren. De schaatsers kunnen allemaal in Amsterdam zitten. Wat is er nou leuker? De enige waarde die een World Cup nu heeft, is puntjes binnen halen om quotumplekken. Als mensen genoeg punten hebben om ergens van start te gaan, dan

